

Gäller för: Verksamhet Neuropsykiatri

Giltig från: 2025-09-10

Innehållsansvar: Emelie Ekoff Andersson, (emeek3), Projektledare

Giltig till: 2027-09-10

Granskad av: Christoffer Carlström, (chrca38), Samordnare

Godkänd av: Anna Sveide Antonelli, (annsv59), Verksamhetschef

Våld i nära relationer – anvisningar för verksamhet Neuropsykiatri

Förändringar sedan föregående version

Ny rutin baserad på regional medicinsk riktlinje.

Innehåll

Våld i nära relationer – anvisningar för verksamhet Neuropsykiatri.....	1
Förändringar sedan föregående version	1
Bakgrund och syfte.....	1
Utförande.....	2
Dokumentation	2
Uppföljning	3
Telefonnummer och kontaktuppgifter till lokala hjälpinstanser	3
Stödinsatser för patienten - Nationella	3
Stödinsatser för patienten - Lokala.....	4
Konsultationsstöd för personal.....	5
Utbildningar.....	5
Relaterad information.....	5

Bakgrund och syfte

Enligt lag ska hälso- och sjukvårds- och tandvårdspersonal agera vid misstanke om att patienten är eller varit utsatt för våld eller andra övergrepp från närstående (HSLF-FS 2022:39).

Med våld i nära relationer menas våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående. Våldet kan vara fysiskt, psykiskt och/eller sexuellt. Försummelse (omsorgssvikt) kan räknas som en form av våld, till exempel ett aktivt försvårande av vardagen för personer som är beroende av omsorg på grund av funktionsnedsättning och/eller ålder.

Samtliga enheter inom verksamhet Neuropsykiatri ska ha kännedom om detta stöddokument och vid behov ha anpassat dess utförande till sin verksamhet

Utförande

[Här finns frågeformulär](#) som du kan använda när du skall ställa frågor om våld i nära relationer. Dessa finns på flera olika språk, riktade till såväl vuxna som barn och vid behov med teckenstöd.

Patienter som vårdas inom verksamheten ska tillfrågas om våld i nära relationer vid första kontakt, det vill säga när de har **bedömningsamtal**, eller på annat sätt kommer i **kontakt med verksamheten för första gången**. Uppstår misstanke om att patienten utsätts för våld i någon av sina relationer under vårdtiden ska man fråga patienten igen. Samtliga personalgrupper ska ha grundläggande kunskap om och kunna ställa frågor om våld i nära relationer.

- Tänk på att alltid fråga patienten i enrum.
- Vid behov av tolk använd helst telefontolk, utbildad i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) – låt aldrig närstående tolka.
- När frågor om våldsutsatthet/våldsutövande ställs är det viktigt att presentera syftet med frågorna samt definiera vad våld är, t.ex. att våld kan vara psykiskt.
- Informera alltid om anmälningsplikten gällande oro för barn som far illa enligt 14 kap. 1 § i Socialtjänstlagen.

Det är viktigt att uppmärksamma förekomst av våld även vid anhörigsamtal. Anhörig skall då få stödinformation om tillgängliga insatser och vid behov hänvisas vidare, se angivelser för patientstöd nedan.

Dokumentation

- I Melior finns en aktivitet som heter Undantag från direktåtkomst, i den finns 5 sökord varav Våldsutsatthet i nära relation är ett, detta sökord går inte att nå i ”journal via nätet”
- Dokumentera alltid alla skador, symtom eller tecken på skada, fotografera gärna

- Om patienten förnekar våldsutsatthet, informera att du kommer att dokumentera dina iakttagelser samt att den våldsutsatta/e förnekar våld
- Notera i journalen om patienten vill bli kontaktad på särskilt sätt

Vid sexuellt övergrepp mot kvinna, hänvisa till Gynakuten SS.

Vid sexuellt övergrepp mot man, hänvisa till AKOM (stora akuten) SS.

Vid sexuellt övergrepp mot barn, hänvisa till Barnakuten ÖS.

Vid misstanke om att barn far illa eller bevittnat våld i familjen, gäller anmälan enligt Socialtjänstlagen 14 kap 1§ SoL

Tabell 1 Lista över diagnoskoder

Diagnoskod	
T 74.1	Fysisk misshandel
T 74.2	Sexuellt övergrepp
T 74.3	Psykisk misshandel

Tabell 2 Lista över KVÅ-koder

KVÅ-koder	
GD008	Anmälan enligt 14 kap. 1§, SoL, angående barn med möjligt skyddsbehov
UX560	Rutinmässiga frågor om våld i nära relationer ställda

Uppföljning

Bestäm tillsammans med patienten hur ni ska följa upp situationen och de stödinsatser som patienten eventuellt erbjudits. Vid behov hjälp patienten att upprätta en polisanmälan (ring 114 114).

Telefonnummer och kontaktuppgifter till lokala hjälpinstanser

Stödinsatser för patienten - Nationella

- [Brottsofferjouren](#)
- [Kvinnofridslinjen](#), nationell stödtelefon från 18 år 020-50 50 50, för den som har utsatts för hot eller fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Den som är anhörig eller vän är också välkommen att ringa. Det är öppet dygnet runt, samtalet kostar ingenting och syns inte

på telefonräkningen. Kvinnofridslinjen kan också informera om vilken hjälp som finns på patientens hemort.

- [Nationell kvinnojour](#) och stöd på teckenspråk erbjuder stödsamtal samt stöd i kontakt med myndigheter.
- [RFSL](#) driver en stödmottagning för HBTQ-personer som blivit utsatta för trakasserier, hot och våld. Även närstående och yrkesverksamma är välkomna. Stödsamtal, telefon eller mejlkontakt. De har även stöd till transpersoner och nyanlända HBTQ-personer.
- [Rikstäckande jourtelefon](#) på olika språk för kvinnor över 18 år, 020-52 10 10
- [ROKS, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige](#). På deras hemsida listas kvinno- och tjejjourer över hela Sverige där våldsutsatta kan få stöd och hjälp.
- [Stödlinjen för män](#) 020-80 80 80 är en nationell stödtelefon som riktar sig till personer från 18 år som utsatts för hot och våld i en nära relation eller sexuella övergrepp. Stödlinjen för män är öppen alla dagar kl. 7–21.
- [Stödlinjen för transpersoner](#) 020-55 00 00. Stödtelefonen riktar sig till transpersoner, inklusive ickebinära, från 18 år som utsatts för hot och våld i en nära relation eller sexuella övergrepp. Stödlinjen är öppen alla dagar kl. 11–19.
- [Tjejjouren Väst](#)
- [Ungarelationer.se](#)
- [Ungdomsmottagningen på nätet](#) (UMO)
- [Vårdguiden 1177](#)
- [Väljattsluta](#)

Stödsinsatser för patienten - Lokala

- [Enheten mot våld i nära relationer](#) erbjuder stöd för våldsutsatta i **Trollhättan, Vänersborg och Lilla Edet, Åmål, Mellerud, Färgelanda, Dals-Ed och Bengtsfors**. De vänder sig även till den som blivit utsatt för våldtäkt, hedersrelaterad problematik och människohandel för sexuella ändamål
- [Familjerådgivning Stenungssund](#) (vänder sig även till Tjörn och Orust) är en samtalsmottagning som arbetar för att motverka destruktiva familjerelationer.
- [Kriscentrum för kvinnor Göteborg](#) erbjuder skydd och stöd för våldsutsatta.
- [Kris-mottagning Våld i nära relation Ale](#) erbjuder stöd för våldsutsatta.

- [Krismottagning Våld i nära relation Kungälv](#) erbjuder stöd för våldsutsatta.
- [Utväg Skaraborg](#) och [Utväg Södra Älvsborg](#) är verksamheter som erbjuder stöd till personer som varit utsatta för våld i sin relation, för personer som vill få stöd med sin aggressivitet samt barn och ungdomar med upplevelse av våld i sin uppväxt.
- [Uddevalla kriscentrum](#) erbjuder samtalsstöd för personer som utsatts för våld i nära relationer.
- **Socialtjänsten** ger stöd och skydd till våldsutsatta och deras barn. Se respektive kommuns hemsida.

Konsultationsstöd för personal

- [Barnskyddsteamet](#) VGR 031-343 42 08
- Kvinnofridslinjen, 020-50 50 50
- [Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck](#), 010-223 57 60
- [Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel](#)
- [NCK - Nationellt centrum för kvinnofrid - kunskapsbank](#)
- Polis/åklagare
- Socialtjänst
- [Våld i nära relationer](#) stödmaterial och hänvisningar för patienter

Utbildningar

- [Basutbildning i våld i nära relationer](#) i lärplattformen
- [Utbildningsmaterial från Socialstyrelsen](#)

Relaterad information

- [SU-övergripande rutin](#)
- [Våld i nära relationer - indikationer och handläggning](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Neuropsykiatri

Innehållsansvar: Emelie Ekoff Andersson, (emeek3),
Projektledare

Granskad av: Christoffer Carlström, (chrca38), Samordnare

Godkänd av: Anna Sveide Antonelli, (annsv59),
Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9806-1988473940-395

Version: 2.0

Giltig från: 2025-09-10

Giltig till: 2027-09-10